

Jaarrapport 2019-2020*

*Verkorte versie

Leef-werkklimaatonderzoek

Kind & Jeugd LVB & VB

Door: Kim Brekelmans
& Jacqueline van der Linden

Oktober 2020

Inleiding

Binnen Ipse de Bruggen Kind en Jeugd vinden wij het belangrijk dat wanneer behandeling voor het kind nodig is in een groep, het kind zich prettig voelt in die groep. Een positief leefklimaat is daarom essentieel. In het project leef- en werkklimaat streven wij er naar toe om op alle groepen binnen Kind en Jeugd, twee keer per jaar het leefklimaat op de groep te meten.

Leefklimaat

Een positief leefklimaat wordt gekenmerkt door een veilige en gestructureerde omgeving in een goede **sfeer**, waarin er veel aandacht is voor de individuele behandeling en waar goed wordt geluisterd naar de jongeren (**ondersteuning**). In zo'n omgeving en sfeer kunnen jongeren goed leren (**groei**) en is er een goede balans tussen flexibiliteit en controle (**bepaalde repressie**).

Het leefklimaat van de kinderen en jongeren is onlosmakelijk verbonden met het **werkklimaat**. Een prettig leefklimaat kan immers alleen ontstaan wanneer de medewerkers zich prettig voelen.

Procedure en Meetinstrument OBC, NDB en Trainingshuis

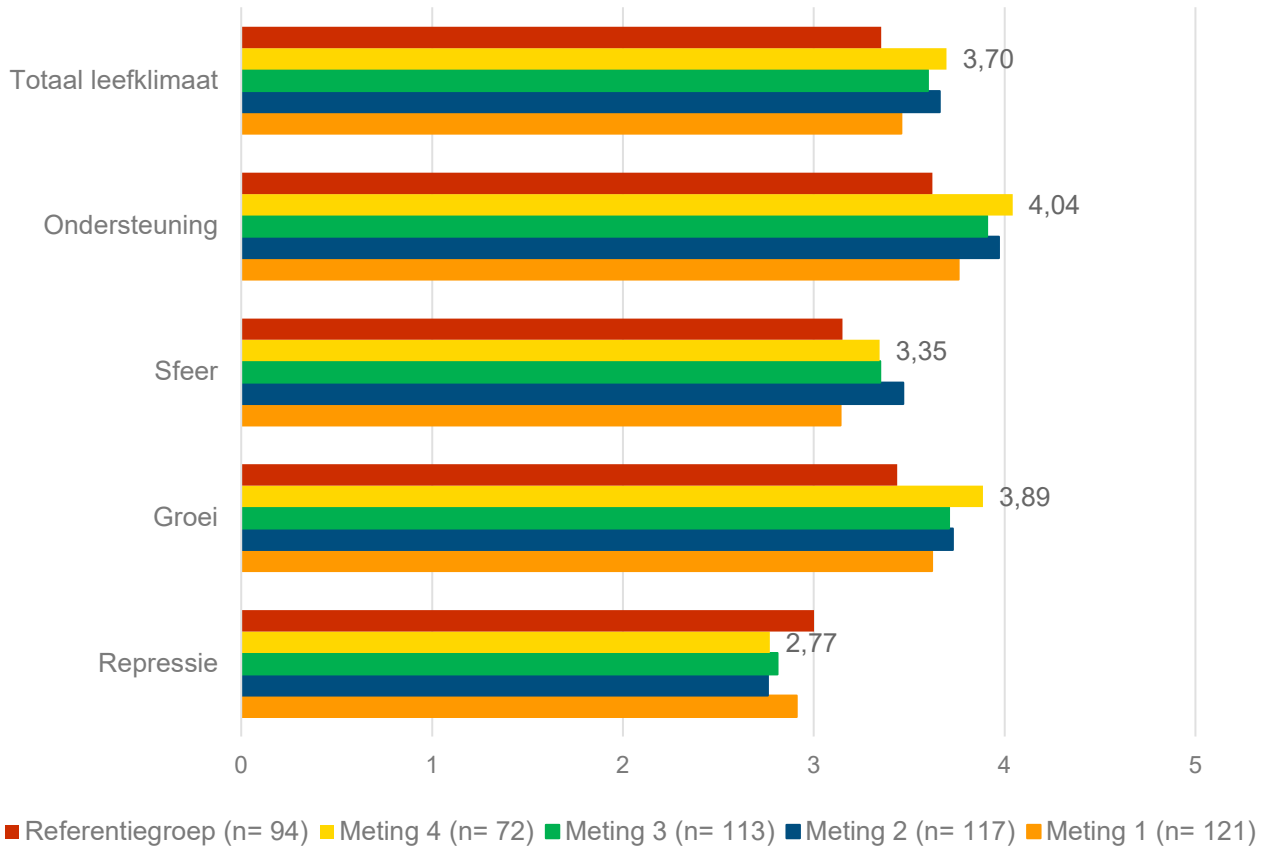
De mening van de jongeren over het leefklimaat op hun groep is in kaart gebracht middels een digitale vragenlijst (Group Climate Instrument, GCI-29). Deze vragenlijst bestaat uit 29 items die zijn verdeeld over vier schalen: Ondersteuning, Groei, Sfeer en Repressie. Deze vragenlijst sluit aan bij onze doelgroep. Met behulp van een rapportage voor de medewerker en een poster met de resultaten voor de jongeren zijn de resultaten teruggekoppeld aan de jongeren, de teams en de managers. Het afgelopen jaar hebben er twee metingen plaatsgevonden op Orthopedagogisch behandel groepen (OBC) en de naschoolse dagbehandeling (NDB) in Haaglanden en Holland Rijnland Midden Holland en één meting op Trainingshuis Fonteinkruid.

In februari 2020 is ook het leefklimaat uitgevraagd onder de ouders van het OBC en NDB. Vanwege de eerste coronagolf en de impact van de maatregelen op de ouders was de respons te laag en daardoor niet representatief. Daarom worden de resultaten niet weergegeven in deze rapportage.

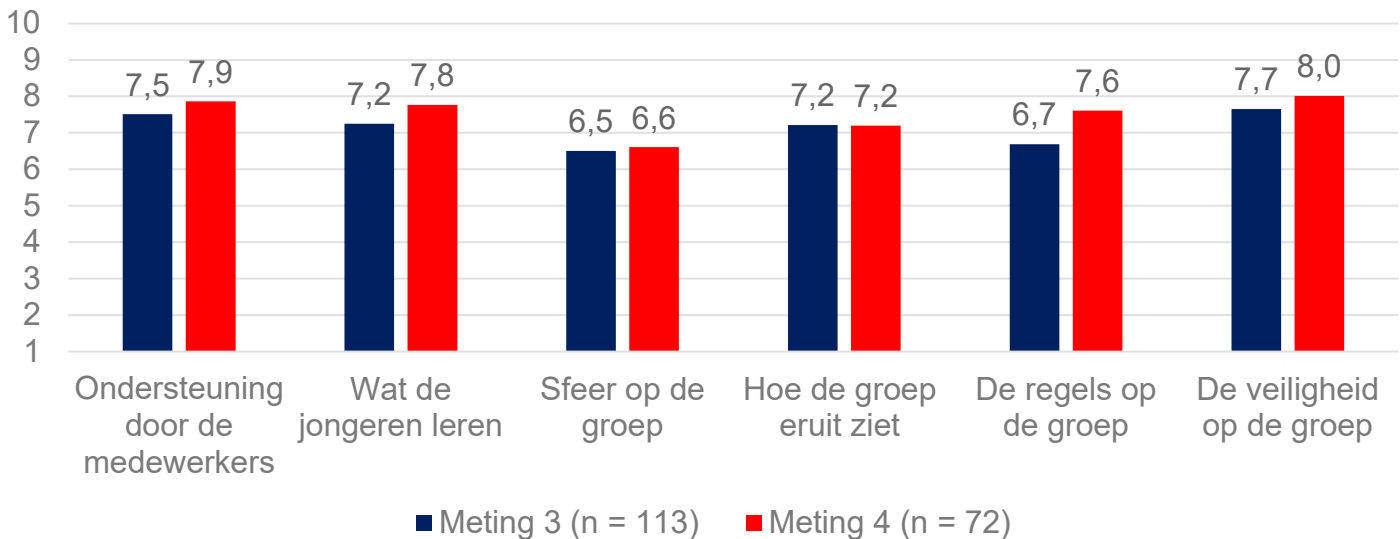
Procedure en Meetinstrument KDC, tuintjes & verblijfsgroepen

Niet alle kinderen binnen Kind en Jeugd zijn in staat zelf vragen in te vullen over het leefklimaat. Op deze groepen wordt het leefklimaat en werkklimaat in kaart gebracht middels een digitale vragenlijst voor medewerkers. De vragenlijst bestaat uit 101 vragen, die samen een goed beeld over het leef- en werkklimaat op de groep geven. Hierbij worden o.a. de volgende schalen uitgevraagd; handelen als begeleider, handelen als team, groepsruimte en teamfunctioneren. Met behulp van een rapportage voor de medewerkers zijn de resultaten teruggekoppeld aan de teams en de managers. Het afgelopen jaar is het leef- en werkklimaat gemeten op het KDC Prisma, KDC Kleurrijk en de verblijfsgroepen Noordeinde 6/8, Voorstraat 33 en Voorstraat 31.

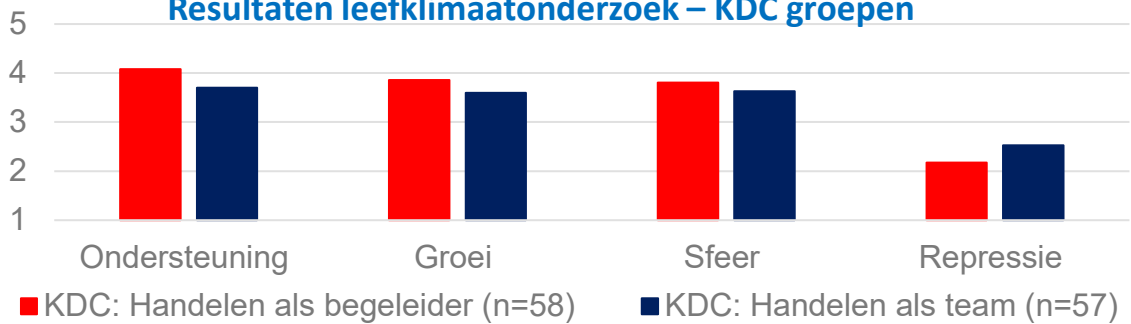
Leefklimaat OBC en Naschoolse dagbehandeling

Rapportcijfers door jongeren

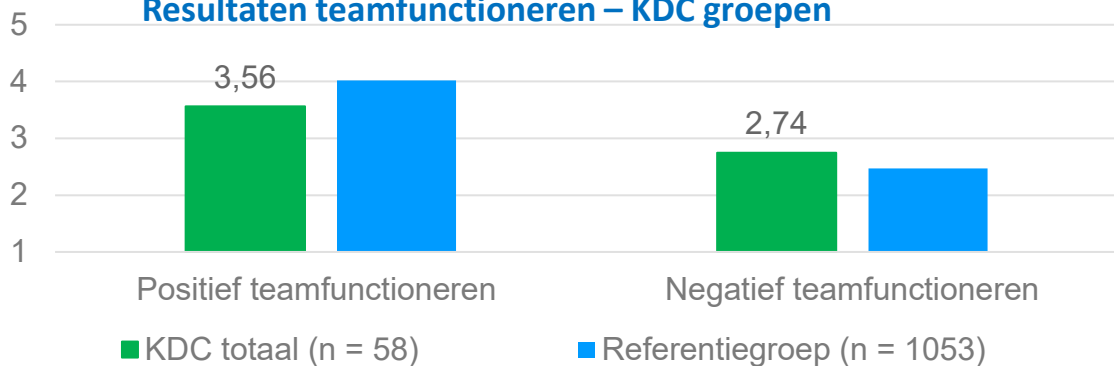
Resultaten leefklimaatonderzoek – KDC groepen

Leefklimaat

De medewerkers van de KDC's ervaren een positief leefklimaat voor de kinderen op de groepen. Het valt op dat alle medewerkers hun eigen handelen als begeleider op alle schalen iets positiever beoordelen dan het handelen als team. De medewerkers geven aan dat er voldoende ondersteuning, groei, sfeer wordt geboden en er een lichte mate van repressie voor de kinderen wordt ervaren. De begeleiding is goed in staat om het individuele contact met de cliënten vorm te geven.

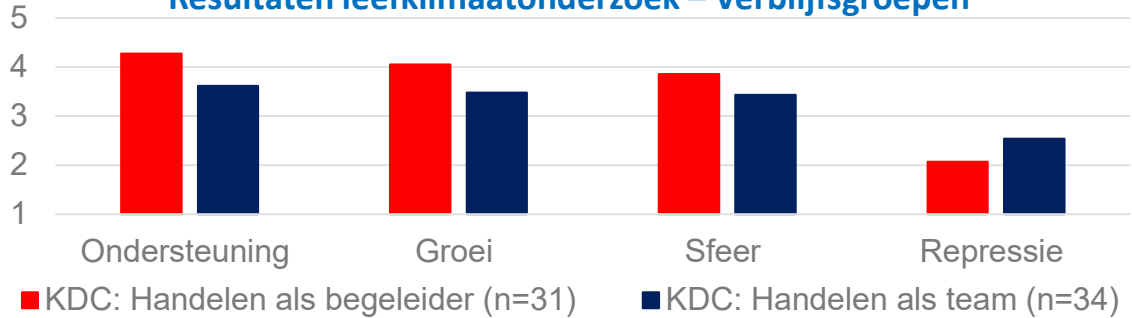
Resultaten teamfunctioneren – KDC groepen

Teamsamenwerking & Teamfunctioneren

Er wordt bij de KDC's een meer positief als negatief teamfunctioneren ervaren, maar wel minder in vergelijking tot de referentiegroep. Uit de itemanalyse blijkt dat de medewerkers over het algemeen vinden dat de teamleden onderling afstemmen wie wat doet en dat zij informatie delen met hun collega's. Ook voelen de teamleden zich veilig in elkaars gezelschap. Aandachtspunten zijn volgens een deel van de begeleiders het zoeken van structurele oplossingen voor lopende problemen en de hoge mate van stress als gevolg van het werk.

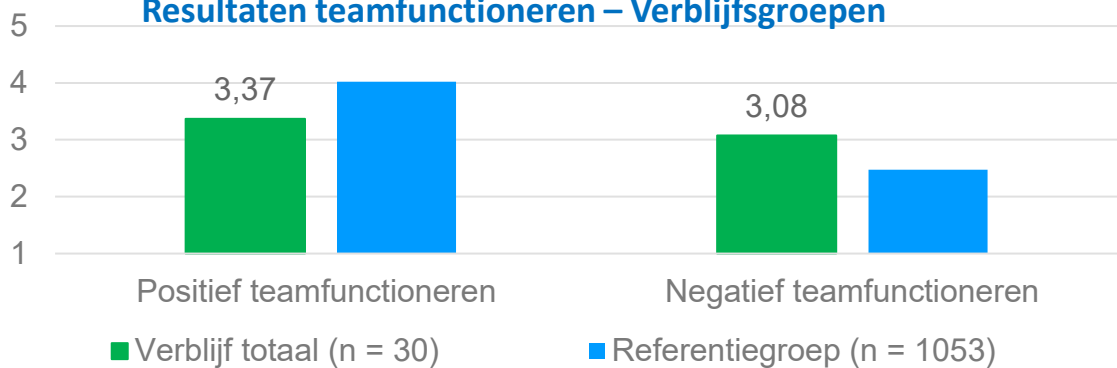
Resultaten leefklimaatonderzoek – Verblijfsgroepen

Leefklimaat

De medewerkers van de Verblijfsgroepen ervaren een positief leefklimaat voor de kinderen op de groepen. Het valt op dat alle medewerkers hun eigen handelen als begeleider op alle schalen positiever beoordelen dan het handelen als team. De medewerkers geven aan dat er voldoende ondersteuning, groei, sfeer wordt geboden en er een lichte mate van repressie voor de kinderen wordt ervaren. De begeleiding is volgens eigen zeggen goed in staat om het individuele contact met de cliënten vorm te geven.

Resultaten teamfunctioneren – Verblijfsgroepen

Teamsamenwerking & Teamfunctioneren

Er wordt bij de verblijfsgroepen een bijna evenveel positief als negatief team functioneren ervaren. Er wordt ook een minder positief en meer negatief functioneren ervaren in vergelijking met de referentiegroep. Uit de itemanalyse blijkt dat de medewerkers over het algemeen vinden dat de teamleden onderling afstemmen wie wat doet en dat zij informatie delen met hun collega's. Ook vinden de medewerkers dat zij zich onderscheiden van cliënten door verantwoordelijkheden en gedrag. Aandachtspunten zijn echter dat veel teamleden kampen met de hoge mate van stress als gevolg van het werk. Tot slot ervaren veel medewerkers dat alle medewerkers te veel handelen volgens eigen ideeën en de samenhang niet voldoende voor ogen wordt gehouden.

Conclusie & Aanbevelingen

Conclusies OBC, NDB en Trainingshuis

In de afgelopen twee jaar van metingen van het leefklimaat binnen OBC, NDB en Trainingshuis is een stijgende lijn in de schalen ondersteuning, groei en sfeer en een dalende lijn in de repressie. Dit is een positieve ontwikkeling, al zijn deze verschillen niet dusdanig groot, dat het statistisch significant is. Afgezet tegen de referentiegroep, bestaande uit LVB groepen binnen andere instellingen, kan geconcludeerd worden dat er over het algemeen sprake is van een positief leefklimaat op de groepen.

Echter zien wij ook terugkerende aandachtspunten naar voren komen in de metingen van afgelopen periode wanneer we dit vergelijken met de meting in 2018/2019. De volgende punten hebben daarom meer aandacht nodig dan het afgelopen jaar eraan is besteed; meer positief beeld van het leefklimaat op de buiten locaties versus locaties op de groep en de hoge mate van repressie. Het gaat bij repressie met namen om verveling op de groep en de hoge mate waarin jongeren toestemming moeten vragen aan de begeleiders.

Tijdens meting 4 bij de LVB (voorjaar 2020) is ook gevraagd aan de jongeren om een cijfer te geven voor de zorg van Ipse de Bruggen in het algemeen. De 72 jongeren gaven hiervoor gemiddeld een **7,8** ten opzichte van een **7,7** vorig jaar. Wel is het belangrijk om te vermelden dat er sprake was van een grote spreiding in de gegeven rapportcijfers (de cijfers liepen uiteen van een 1 tot een 10).

Conclusies KDC, Tuintjes & Verblijfsgroepen

Er wordt door de medewerkers van de onderzochte KDC's en verblijfsgroepen over het algemeen een positief leefklimaat ervaren op de groepen.

Wat opvallend is dat de medewerkers over het algemeen positiever over hun eigen handelen zijn, dan over het handelen als team. Voor de KDC's blijkt nog uit de itemanalyse dat in de meeste teams de begeleiders elkaar vertrouwen. Verder ervaren de begeleiders dat zij goed kunnen afstemmen op de behoefte van de kinderen en dat er goed gebruik wordt gemaakt van het dagprogramma. Aandachtspunten zijn volgens begeleiders het aanpassen van de planning in onverwachte situaties, structurele teamoplossingen en stress binnen de teams. Voor de verblijfsgroepen gelden ongeveer dezelfde sterke punten, maar de aandachtspunten liggen meer op het gebied van: vermoeidheid en stress binnen het team, controle willen hebben over het gedrag van de kinderen en veel wisseling van personeel in de teams.

Verdere metingen met deze teamvragenlijst moeten uitwijzen of deze vragenlijst een goed instrument is om het leefklimaat op deze groepen te meten.

Algemene conclusie

Tussen de teams zijn er verschillen in sterkere en aandachtspunten. Meer kennisverbreding tussen de teams zou hier een uitkomst kunnen bieden. Wanneer de jongeren op een groep of medewerkers minder positief waren over het leefklimaat, kon dit vaak in verband worden gebracht met het werkklimaat binnen het team. Gedurende de vier metingen, bleek er bij de medewerkers ook veel vraag te zijn naar het werkklimaatonderzoek. Onze aanbeveling zou zijn om in het najaar van 2020 metingen uit te voeren om het werkklimaat in kaart te brengen.